

kás és népszerű tagja volt, hogy az 1869 jun. 2-ikán tartott közgyűlés, kilépését a következő határozattal kísérte: „Ezen leköszönést a közgyűlés sajnálattal veszi tudomásul, mert egyetemlegesen érzi a törvényhatóságnak minden tagja azon nagy veszteséget, melyet szeretve tisztelt képviselőjének eltávozásában fölismer, oly férfit nélkülözendvén ezen város közönsége soraiban, ki a közügyek iránt mindenkor legnagyobb buzgalmat tanusított, a fölmerült nehézségek elozlatásában tettleges tényező, szavaiban pedig bölcs tanácsadó volt, stb.” — hazafiúi áldozatkészségének, egyszerűségének és buzgóságának felismerhetlen jelét adta. —

Ezen idő óta Sárkány József, mint a pesti kir. ítélő tábla bírója és e hivatalán felül még, mint a pestkerületi esküdtzéki sajtóbíró teendőivel megbízott táblai küldöttség elnöke működött és működik. 1871 szept. hóban pedig a legközelebb működését megkezdett pesti kir. törvényszék elnökévé kineveztetett.

Hogy a magyar jogéletbe csak ujabbán átültetett esküdtzéki intézmény iránt a közönség mindinkább növekedő érdeklődéssel kezd viselkedni, leginkább azon tapintatosságnak és erélynek köszönhető, melyet Sárkány József nehéz állásában kifejt és azon igyekezetnek, melylyel e szakmában minden évben szabadságideje alatt saját költségén, külföldön tanulmányokat tesz.

A néha késő éjjelig, sőt reggelig tartó esküdtzéki tárgyalásoknak correct vezetése, resumé-inek szabatosága, tárgyilagossága és pártatlansága felett a napi sajtó számtalanszor elismeréssel nyilatkozott és egyik ellenzéki nagy napilapunk Cató-nak nevezte őt. Mi hozzáteszük, hogy a szigort szenvedély nélküli erélylyel, a tekintélyt mivel modorral párosítja és azon elvet érvényesíti: „svaviter in modo, fortiter in re.”

Pesti kir. törvényszéki elnökévé történt kinevezését élénk meglepéssel fogadta a közönség minden osztálya, s nincs kétségünk a fölött, hogy Sárkány József vezetése alatt, a fővárosi törvényszék mintául fog szolgálni ujjaáteremtett igazságszolgáltatási szervezetünkben.

A budai új királyi palota tervezete.

(Képpel a 6-dik és 7-dik lapon.)

Ha ma csinálnák a közmondást, bizonyára ugy csinálnák, hogy „a németnek Bécs, a magyarnak — Pestbuda,” mert a főváros, a nemzet politikai, szellemi és kereskedelmi életének gyújtópontja oly hely, melyért lelkesedik a magyar, még ha a legtávolabb bércek alatt bírja is szerény hajlékát. Ujabb időben Pest nevezetes lendületet is nyert, és kivált a kereskedelem nagy mérvű fejlődése által mindinkább említést érdemlő Európában irányadó nagyvárosai között; szállítás dolgaiban is jelentékeny haladást mutathat föl, s még nagyobbakat fog fölmutatni, ha majd — és pedig már legközelebb — tetteg életbe lépnek a sokféle, papíron már kész tervezetek, melyek kivételére az ország huszonnégy millió forintot szavazott meg. Boulevardok, hidak a Duna fölött, új rakpartok, indóházak stb. fog-nak néhány év alatt keletkezni, s Pest nem fogja magát szégyelni a külföldi látogatók előtt.

Mig Pest ekként halad, a testvérfőváros Buda, kissé lassabban fejlődik, minék főleg területi viszonyok az okai. De van Budának is egy nagy reménye, melyet csak azért nem irigyl tőle Pest, mert a két főváros nem sokára ugy is egy leendő: Budának van, illetőleg még csak lesz, nagyszerű királyi palotája.

Azon számos tervezet közt, melyek közelebb a testvérfővárosok szállítására készültek és pályáztak, mindegyik fölveszi a programmba a budai kir. palota kiépítését, ami régi óhaj és szükség is. Nagyobbszerű fekvéssel alig dicsekedhetik királyi lakhely, mint a budai. De a mostani palota szűk, minden tekintetben elégtelen a királyi udvar befogadására, még rövid látogatások alkalmával is. Pedig a viszonyok alakulása talán nem igen hosszú idő múlva teljesülést hozhat azon régi kívánságnak, hogy uralkodónknak állandó lakhelye itt benn hazánkban legyen. És hogy ez lehessen, gondoskodni kell a királyi lak szépszerű bővítéséről.

A kormány már régen tanulmányoztatta ez ügyet. Az új, bővített palota terve készen is van s mai számunkban bemutatjuk olvasóinknak. Most csak egy hiányzik még a terv létesítéséhez: a pénz. De hinni szeretjük, hogy erről is nem sokára gondoskodva lesz és az ország méltó lakhelyet fog felajánlhatni királyának.

BÉRANGER KÖLTEMÉNYEI.

Isten megáldjon régi hű barát,
Jó öreg könyvem! itt vagy újra hát.
Előkerültél mégis végre lám!
Hogy penészszagod: vadját szórja rám.

Látom, hiányzik már néhány lapod,
Kötésed szétvált — furcsa állapot!
Kilóg a czérna a rongyok közül —
A pénztelenség rád is nehezül.

Bár nyugton vártad régóta a mát,
Nem kerülted ki az idő nyomát.
A kóbor egér s apró bogarak
Részére voltál te száraz falat.

Jer, hadd lássam csak: mi veszett oda?
A miből gyönyört szívtam valaha,
Midőn Béranger még maga is élt
S dallal ittassá tette a kedélyt.

Nincs itt már lám: a „Tavasz“, „Ifjuság“,
„Lisette“, „Szerelem“, „Ábrándos világ“,
Elemesztette őket az idő
S nem is kerülnek többé már elő.

Ezek helyén egy száraz falevél,
Mit forgatás közt elkapott a szél;
De története itt maradt maga:
Ábrándos alkony lehullt csillaga.

Ott aláhuzott szerelmes sorok,
Itt behajtott lap — alatta molyok
Örlik az élet mulandó porát —
Amott egy eszme, mely jövőbe lát.

De lám: itt van a „Képzelt utazás“
A „Szabadságvágy“ s „Önfeláldozás“
S „Az emlékezet édes üdve...“ tán
Elég lesz nekem ennyi ezután!

SZELESTEY LÁSZLÓ.

APRÓSÁGOK

a svéd „Ny illustrerad Tidning“-ből.

(Ole Bulleról,) a világhírű hegedűművészről, kit a magyar lapok, a külföldiek tudósítása nyomán nem rég már el is temettek — a „Dogers Nyheter“ című svéd lap azt írja, hogy a művész él s a lapok álhíreit azzal cáfolja meg a legalaposabban, hogy még e tél folytán hangversenyeket szándékozik adni Amerika főbb városaiban.

(A „Rosencranz“) név Shakspeare „Hamlet“-jében. A „Notes and Queries“ folyóiratban egy valaki arra a nem épen fontos de azért nem érdektelen dologra figyelmezteti a Shakspeare-olvasókat, ami eddigelé minden Sh.-magyarító figyelmét kikerülte, hogy a Hamletben előforduló Rosencranz név történelmi. Shakspeare idejében ugyanis Holger Rosenkrantz volt a dán követ az angol udvarnál, ki mint bátor harcos, általános tiszteletben részesült. A Rosenkrantz család tagjai egyébiránt több ízben is képviselték Dániát Angolországban; így Palle Rosenkrantz 1612—1626, ki a Rosenkrantz nevet bizonyára nem egyszer láthatá a színlapon; továbbá 1652. Erik Rosenkrantz, kinek egy talpraesett mondása mai napiglan fenmaradt. A fiatal dán nemes még a férfi kort sem érte el, midőn követ gyanánt Cromwell mellé küldetett. A hatalmas protektor oly nagyon is fiatalnak találta e fontos állomás betöltésére, hogy egy ízben félgunyosan kérdezé: van e még Dániában több ily ifju nemes is, a kikre országos ügyeket biznak, — még mielőtt megszakállosodnának? „Sir — viszonzá az elmés Rosenkrantz — nem tagadhatom hogy az én szakállam még csakugyan nagyon fiatal, hanem azért még is idősebb, mint az ön köztársasága.“

(Sulyos ékszer.) A „Times“ említi, hogy Bir-mah királyának nem régiben Londonba küldött rendki-

vüli követe különféle ajándékokat is hozott magas küldője részéről Viktoria királynőnek; van — a többi között — egy aranyból készült nyakék, melynek súlya körülbelül 90—100 font. „Képzéljük a királynét — jegyzi meg a Times csintalanul — ezzel az ékszerrel nyakán!“

(Rosz fizető.) A lippei „Regierungsblatt“ minapi egyik számában a következő jelentés volt olvasható: „Alulírott kötelességének ismeri közhírré tenni, óvakodjék mindenki, ő fenségének Sándor lippei hercegnek pénzt kölcsönözni, mert az összegek megtérítése, csak hosszú évek múlva leendő lehetséges. Detmold, 1871. okt. 14. Pustke, ő hercegi fenségének gyámja.“

(Gonosz félreértés.) Jelenet egy vasúti állomáson. Egy mérges arcú öregasszony-ság kihajol a kupé-ablakon és lekiált a vezetőnkre: — Hallja, konduktor szabad ebben a kupéban dohányozni?

— Ha azon uraknak odabenn nincs semmi kifogásuk ellene — felel a vezetőnk szolgálatkészen — akkor az asszony-ság bátran pipázhatik.

(Őszinteség.) A nevelőnő: Igazán, kis Rózám, nem kell magamat szégyenlenem; mikor én anynyi idős voltam mint kegyed, már ugy tudtam olvasni mint a hogy most tudok.

A kis Róza (sirva.) Igen ám, de ugy-e a néni más tanította?

(Érzékeny bucsúszavak.) Mikor Selwyn püspök távozni készült Angliából, hogy új zélandi püspökségét átvegye, Sidney Smith ezen szavakkal vett bucsút tőle: „Isten önnel, isten önnel, drága Selwyn, reményem, hogy az ön nemes szíve nem fog gyűlöletet tartani azon vad ember ellen, a ki önt majd megeszi.“

(Naiv felelet.) A kis fiu: „Mért teszed el minden bábudat oly gondosan a fiókba, Mari?“

Mari: „Jók lesznek még gyermekeimnek.“

A kis fiu: „De ha nem lesznek gyermekeid?“

Mari: „Akkor jók lesznek unokáimnak.“

(Rendőrok strikeja.) Newcastleben a múlt október havában 87 konstabler mondá fel egyszerre a szolgálatot, s mindössze 29 rendőr maradt csak helyén. Az ottani tolvajok és zsebmetszők — jegyzi meg a lap, melyből e közleményt átvesszük — bizonyára most élik világlukat, s nem bánnák ha ez állapot akármeddig tartana.

Halászat a jég alatt.

(Képpel a 10-dik lapon.)

A tengerparti halászat, főleg a keleti tenger partjain, ha nagy a jég, csaknem teljesen pang. A keleti tenger, mivel apálya és dagálya gyöngébb és sötartalma aránylag kisebb, könnyebben fagy be, mint az északi tenger a németországi parton. Ha a keleti tenger partjain a jég elég erős: a halász fölkerelkedik, hogy a halakat a jég alól fogdossa ki. A jégre ilyenkor hosszú vonó-hálót visznek, melyet szintén hosszú, vonó-pórázokkal látnak el. Ekkor meglékelik a jeget úgy, hogy a lék magába fogadhassa az egész hálót. Tíz-tizenkét lábnyi távolságra apróbb lékeket vágnak a jégbe, melyek mind egyenes irányban vezetnek egy második szintén nagy lékhez. A poráz végein megerősített hosszú pórázokkal e pórázokat a jég alatt az egyik kisebb léktől a másikhoz tolják, míg a második nagyobb lék el van érve. Ide érve, a pórázt kihúzzák s a hálót a jég alatt odább vonják, s a másik léken (rendesen bő zsákmanynyal) kivonják ismét. Különben minden nagyobb lékben számos hal fogózik meg. Ide sietnek, tudniillik, hogy a jég alatt megszorult levegőtől szabadulva, a nyílásban könnyebben vehessenek lélegzetet. Közönséges fűzvezzőből fonott kas elégséges arra, hogy haldus vizekben roppant halmennyiségeket foghassanak. Horoggal csak a csukát s a torkos harcsát lehet a jég alatt megfogni. Mivel a kisebb halak mind eltűntek, sokkal inkább hiányzik rájuk nézve a táplálék, hogysem az eléjük nyújtott csalétek után ne kapnának.

gamat hajtogatva. Aztán Vágfői barátom elővette a „Pesti Napló“-nak csak az imént megvásárolt legújabb számát s a cikkek árjába merülve nem is látszott tudni, hogy rajta a kül álló világ létezik.

Én elhallgattam — a két nő pedig beszélgetett illetéknépen:

— Nem félnék attól a városi élettől, csak ne kellene oly sok látogatást tenni — pedig ha az ember a társaságba és azzal együtt akar élni mindenkire el kell menni; — szólt a mama.

— De addig csak nem megyünk míg lakásunkat be nem rendezzük.

— És Andort is csak egy pillanatra láttam! visszhangzott Gabriella kisasszony.

Vágfői épen más lapra fordítván, hallotta e szavakat.

— Ugyan édesem, hisz akkor csak egyetlen látogatónk volt, a kedves Mari kisasszony — a főispán meg felénk se jött, mert sietett a vasut megnyitásra, én is csak a piacon szóltam vele egy pár szót, mikor a plébánustól kijövet kocsiját megállította. Gróf Fenyvesi Andor pedig ott lovagolt a sógora kocsija mellett.

— Tudod is te, hogy kik voltak nálunk, hisz egész nap nyüzsgött az ember.

— Ó igen, de Marinak nem tetszik Andor.

— Jól is van az úgy, az ilyen polgárleánykák maradjanak a magok körében, — hangzott a mama büszke ajkairól.

Na — gondolám — az én rokonszenveimet pedig megnyerte az a polgári származásu Mari kisasszony, mert Fenyvesi ur az én tetszésemmel sem dicsekedhetik.

Aztán beszélt Gabriella kisasszony Clarisséről, Clemenceről, Georgineről, Matildról, Aladárról, Eteléről s az arisztokratia ezer águ családfájának minden tulajdonnevéről — de úgy, hogy jól láttam, misze-

az orunk előtt fog járnai a sinek már le vannak rakva s tegnap addig kértem az új állomásfőnököt, hogy végre felvett minket és podgyásznunkat egy kavicsbordó szekérbe; jövünk is vigan — habár hideg szél fujt, valami öt, hat állomást, de ott nagy néptömegré bukkanunk s iszonyu zajt hallunk, — a nép ugyanis valami kisajátítási pör miatt felzudult és a sineket felszakgatta — persze meg kellett állani és leszállani egy puzta helyen... (ez volt a külön-vonat rendezés! gondolám) én lárámztam, még káromkodtam is, a tárogó nép nevetett s az a hitvány konduktor morgott, hogy mi az ördögért ültem én az ő nyakán? Végre

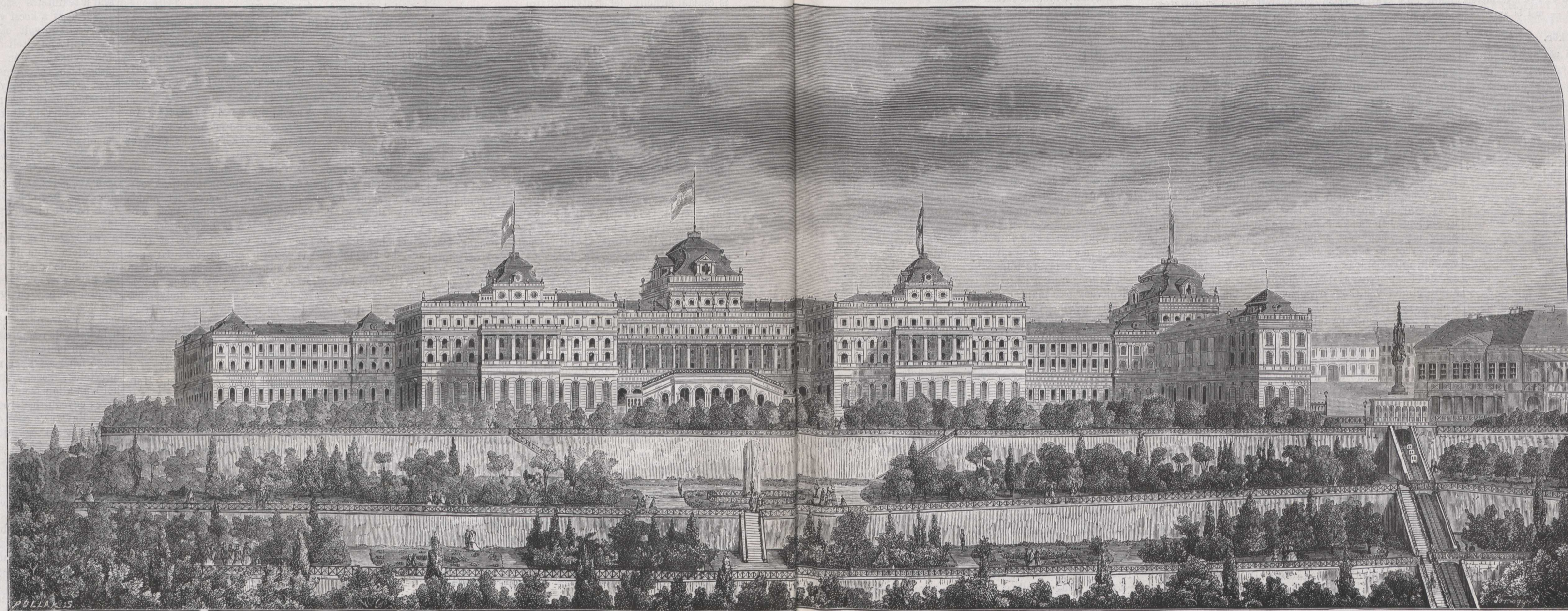
ígértem, magamban pedig örvendeztem, hogy végre megszabadulok e két nő társaságától, kik a mint észrevettem egész délután egyetlen igaz szót sem szóltak; és alig vártam, hogy börtöndömet kikapva végbucsut inthessek a becsületes számtanácsosnak.

II.

Már talán azt is elfeledtem volt, hogy vajlon létezik-e Vágfői család — az öreget nem láttam s a nőket tán meg se ismertem volna, midőn néhány hét múlva a hangversenyek zengő korában egy este a

udvariassággal köszöntém őket. Meglehető kimérten fogadtak, de már a másik pillanatban szivesebben szóltak különösen miután látták, hogy többekkel szót váltok.

Már vége volt az első darabnak, midőn Fenyvesi Andor gróf is megjelent s nézve jobbra balra s nem ügyelve a jegyszédők udvarias figyelmeztetéseire, hogy vonuljon az álló helyekre, észrevette, hogy mellettem egy pár üres hely van, azonnal oda jött s velem buzgó baráti kezet szoritván, Vágfőiek háta megett helyet foglalva, Gabriella kisasszonnyal halkan susogni kezdett. Ó mily boldog, mily sugárzó tekinteteket lövelt

A budai új király palota tervezete.

— Persze, hogy nem, csak úgy nyolcz, tiz nap múlva.

— Legyen nyugodt nagysád, kinyughatja és be rendezheti magát teljesen, a társaság csak december közepe körül szokott összegyűlni.

E szavaimra a két nő elhallgatott — de fátókat egészen félre tolvá, láttam, hogy a leány kelleme arczu, sőt szépnek mondható.

— Csak azt sajnálom — kezdé ismét a mama — hogy a sok látogatás miatt a főispánától úgy szólva el se bucsuzhattunk.

— Na persze, a mezei cselédség s a szegény falusi nép — az ilyenek el szoktak jöni bucsuzni...

— Ismeri ön gróf Fenyvesi Andort? kérdé tőlem a nagyság asszony, hogy férjét ezzel elhallgatassa.

— Ismerem, látásból.

— A mi vármegyénkben lakik a főispánunk nejének rokona — igen kitűnő fiatal ember, házunkhoz sokat jár; na ne pirulj Gabriella, ne pirulj...

— De édes mama.

— Mit édes mama? hisz tegnapelőtt Marival folytonosan róla beszéltek.

rint ő a legnagyobb részt csak nevével ismeri s még is úgy beszél, mintha mindenkivel csókos barátságban állana.

Beszélték azt is, hogy az új vasuton számukra külön-vonatot rendeztek: egyszóval mindent elkövettek, miszerint velem szegény halandóval elhitessék, hogy ők nem csak comm'il faut lények, de sőt a „haute creme“ bennszülött tagjai. Vágfői barátom végre lecsapta a „Pesti Naplót“.

— Szegény hírlapírók — azt írják, hogy holnap lesz a X... i vasut megnyitása — pedig ha tudnák, mi történt tegnap; képzelje csak barátom a vasut

egy szomszéd falusi plébánus felkért, hogy háljak meg nála s ma aztán úgy küldött az állomásra vén kabalával. És ezek a szegény újságírók még is hirdetik, hogy holnap lesz a megnyitás! pedig dehogysz, egy pár hét is eltelik, míg az ügygyel tisztába jönek.

E nyilatkozat még végére sem ért, midőn a mozdonyvezető hosszu füttye jelenté, hogy megérkeztünk a fővárosba.

Vágfői hozzám fordult s kért, hogy látogassam meg őt és családját s megmondá, hogy szállásuk az uri-utczában lesz és én kalapom emelintve meg is

„viga d ó“ kistermében én is megjelentem a sok száz között. Nézek jobbra, nézek balra, gyönyörködöm a csendesen gyülekező elegáns közönségben, s ime egyszer csak látom Vágfőiné ő nagyságát, strutzollas barettel s leányát pirosba szegett fehér kasmir „entree-manteau“-val. Na ezek kitettek magukért s hivém, hogy bizonyosan az állvány körül fognak letelepedni, de oh sors szeszélye, a jegyszédő visszavezeti s az utolsó sor körszékebe mutatja ki helyöket — épen előmbe ültek s mindketten bosszusoknak mutatkoztak, hogy nem ülhetek ott elől, illő helyökn, én pedig nem állhatván ellent a bennem rejő kis daemnonnak, egész

szét ez a kis leány! Egy fényes hangversenyen, egy gróf a háta mögé ül és vele társalog, ő, ez több volt, mint a mennyit álmodni merészelt. Beszélni erről s ilyesmikről az nála mindennapi volt — de hogy meg is történjék a valóságban, ez egészen váratlanul jött. Még hozzám is oly nyájások voltak örömlükben, hogy alig tudtam tartani a nevetést. Hangverseny után kocsijukba kísértük a hölgyeket, kik nagy szöbőséggel újra meghívtak engem is. Hogy a kocsit elrobogott, a gróffal együtt jöttünk ki a „viga d ó“ épületéből s a váci utca szegletéig együtt mentünk.

(Folyt. köv.)